

МЕНЕДЖМЕНТ ЯКОСТІ У СФЕРІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я З ВИКОРИСТАННЯМ ПЕРСОНАЛІЗАЦІЇ ФАРМАКОТЕРАПІЇ ЯК СУЧАСНОГО ПІДХОДУ ДО ЛІКУВАННЯ

Кобець М.М., Філіпцова О.В.

Національний фармацевтичний університет, м. Харків

Ефективність фармакоterapiї в більшості випадків складає не більше 60%. На необхідність персоналізації лікувальних методів вказували багато лікарів, підкреслюючи можливість підвищення в такий спосіб ефективності лікування й зменшення частоти небажаних реакцій [1]. У дослідженнях ряду клініцистів було встановлено, що при призначенні стандартної дози багатьох лікарських препаратів (ЛП) у частини хворих їх концентрація в крові була низькою й лікування виявлялося неефективним, в інших, навпаки, концентрація була високою, що сприяло розвитку побічних ефектів.

Так, прикладом прояву індивідуальних реакцій на препарат в залежності від генетичних особливостей та розвитку внаслідок цього побічної дії є флуоксетин. В 1996 р. 18-ти-річному чоловіку був прописаний флуоксетин у зв'язку з депресією. На фоні прийому флуоксетину поведінка стала агресивною, а на 17-й день лікування юнак без будь-якої причини розстріляв батька. Лікарі припустили, що в цей момент у хворого була висока концентрація флуоксетину в крові. Хлопець визнав себе винним та був засуджений на 60 років в'язниці. В 2003 р. стало відомо, що флуоксетин здатний викликати агресивну поведінку, що було визнано FDA та внесено до інструкції на цей ЛП. В 2008 р. засудженому було проведено фармакогенетичне тестування, за яким його було віднесено до «повільного» метаболізатору (генотип CYP2D6*4/*4). Справа була переглянута, оскільки саме це могло спровокувати побічний ефект флуоксетину [2]. На жаль, таких випадків існує багато, тому особливої актуальності сьогодні набуває індивідуальний підхід до лікування, або персоналізована медицина.

Персоналізована медицина – це певна модель організації медичної допомоги людям, яка базується на виборі діагностичних, лікувальних та профілактичних засобів, які були б оптимальними у певної особи з огляду на її генетичні, фізіологічні, біохімічні або інші особливості. Головна мета – оптимізувати та персоналізувати профілактику та лікування, уникнути небажаних побічних ефектів через виявлення індивідуальних особливостей організму. Онкологія, психіатрія, гематологія – основні галузі, в яких персоналізований підхід на сьогодні найбільше використовується. Проте, проглядаються важливі перспективи і в інших галузях, таких, як профілактична медицина, кардіологія, ревматологія та ін. [1]. Таким чином, індивідуальний підхід до лікування є дуже важливим для уникнення небажаних побічних ефектів через виявлення індивідуальних властивостей організму.

Перелік літератури:

1. Горбачева А. Персонализиованная медицина: этические проблемы и риски // Гуманитарные научные исследования. – Июнь 2012. – № 6 [Электронный ресурс]. URL: <http://human.snauka.ru/2012/06/1409>.
2. Сайт Американської асоціації психіатрів [Електронний ресурс]. URL: <http://healthwyze.org/index.php/kurt-danysh.html>.